

สหกิจศึกษา 4.0

โดย

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน

I
จัดการศึกษา
“วันนี้” เพื่อ “พรุ่งนี้”
การศึกษาจึงต้อง
สอดคล้องและ
สนองตอบต่อ
ความเปลี่ยนแปลงและ
ความต้องการ
ในอนาคต

สภาพการณ์และ
ความต้องการของสังคม:
กรณีประเทศไทย

สภาพปัจจุบัน
ปัญหา
กรอบยุทธศาสตร์ชาติ

คุณลักษณะและการ
ดำเนินชีวิตคนรุ่นใหม่
ของประเทศไทยและ
ประชาคมโลก

คุณลักษณะ
+
การดำเนินชีวิต

การปรับเปลี่ยนสู่โลกแห่งการเปลี่ยนแปลง

ศตวรรษที่ 21

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ประเทศไทย 4.0

II
สภาพปัจจุบัน
และปัญหาของ
ประเทศไทย
สรุปจาก
ผลการศึกษา
ของ
สภาพภูมิรัฐประเทษชาติ

สภาพ
ปัจจุบัน

- มีรายได้ระดับปานกลาง
- มีความเหลื่อมล้ำสูง
- ทุจริตคอร์รัปชันมาก
- ความขัดแย้งที่รุนแรง

ปัญหา

- ทุนมนุษย์อ่อนด้อย
- ทุนสังคมที่อ่อนแอ
- ทุนธรรมชาติเสื่อมโทรม
- ทุนคุณธรรมจริยธรรม
ที่เสื่อมทราม

ต้องเร่งรัด
จัดปัญหา
และสร้างกรอบ
ยุทธศาสตร์ชาติ
เพื่อการปฏิรูป
ประเทศไทย
สู่อนาคต
ที่ทำหายในช่วง
20 ปี ข้างหน้า

III

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ สภาพัฒน์รูปแห่งชาติ

การเปลี่ยนผ่านสู่
ประเทศในโลกรุ่นหนึ่ง

มีการกระจายความมั่งคั่ง

มีรายได้สูง

เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

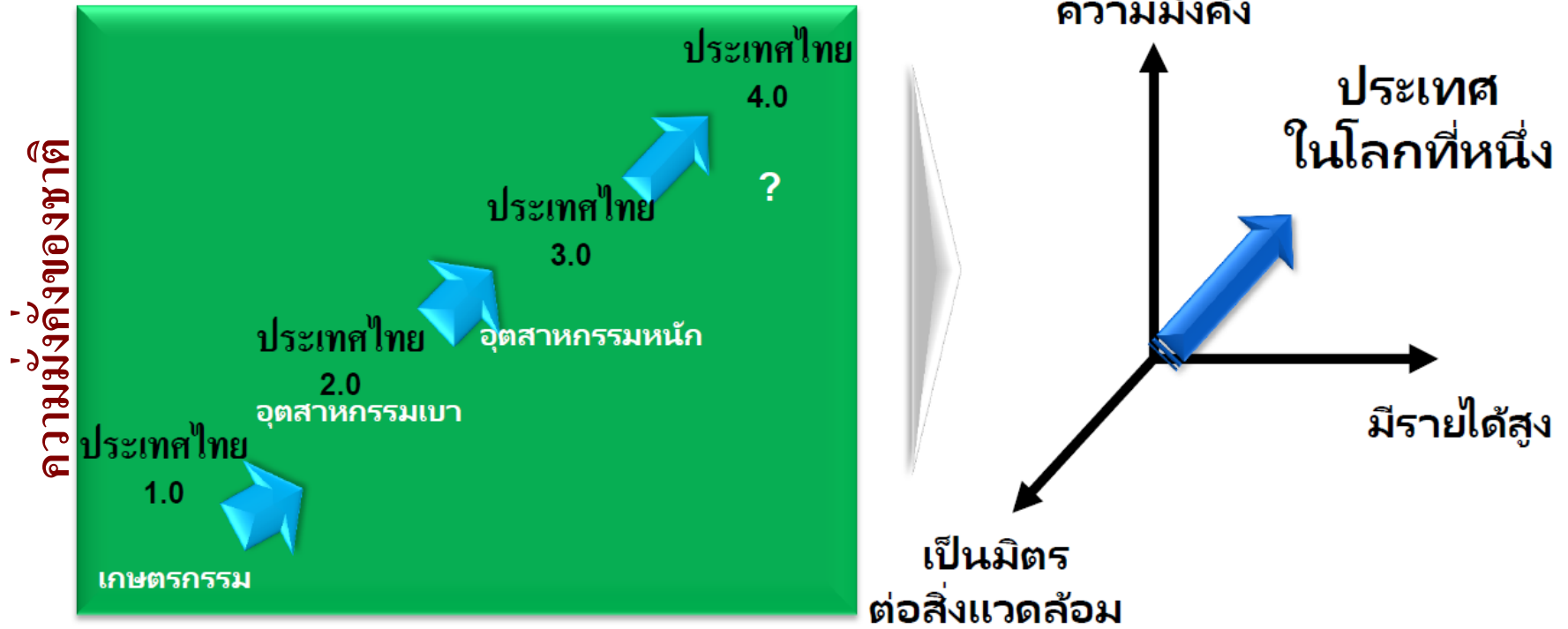
โมเดลประเทศไทย
4.0

ประเทศรายได้สูง

คลัสเตอร์อุตสาหกรรมหลัก

ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

การเปลี่ยนผ่านสู่ประเทศในโลกที่หนึ่ง

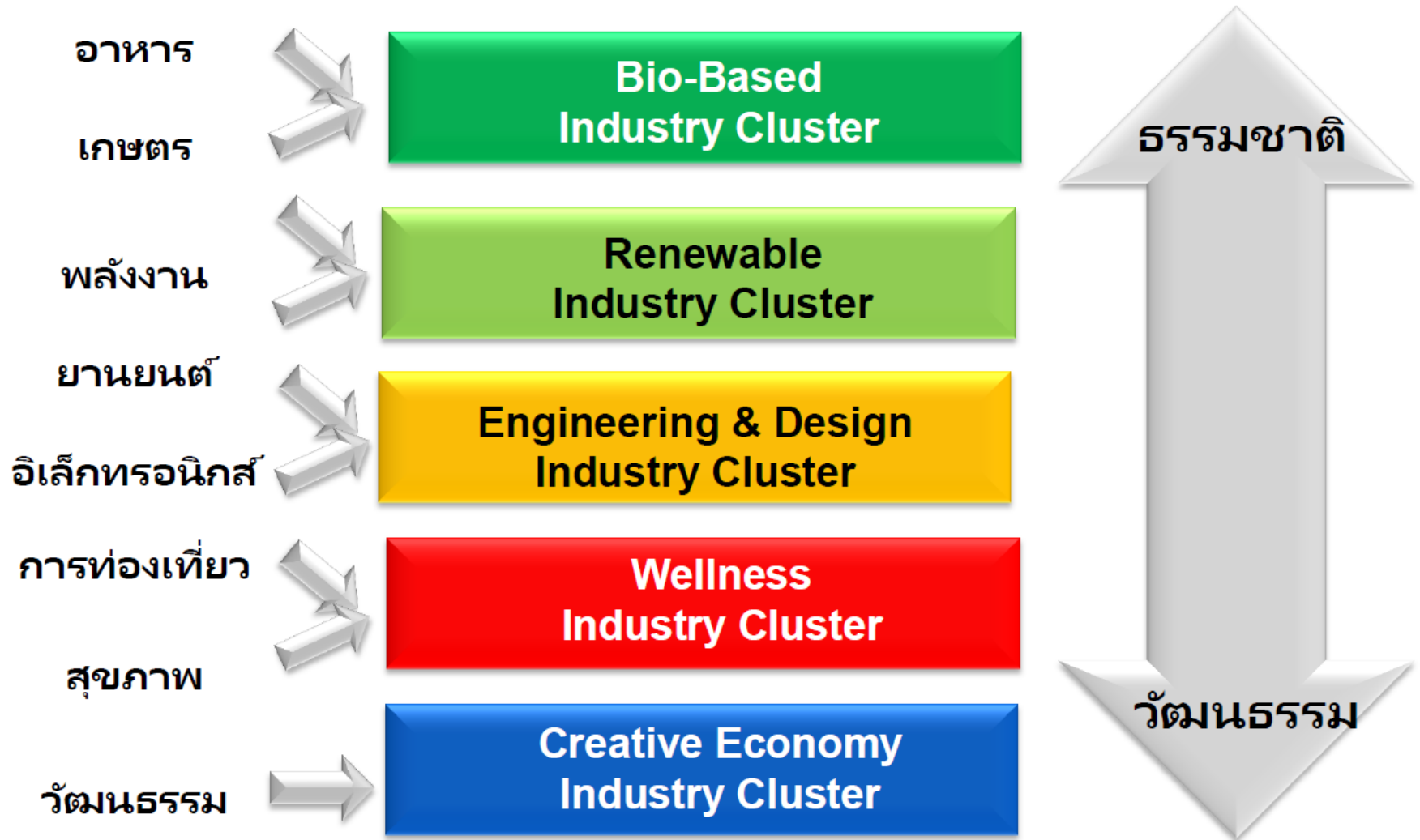

ที่มา: สถาบันรูปแห่งชาติ

โมเดลประเทศไทย 4.0

คลัสเตอร์อุตสาหกรรมหลักในโมเดลประเทศไทย 4.0

IV Characteristics and Lifestyle

Characteristics

	Thai Gen Y	How Western Gen Y are different
Lifestyle	<ul style="list-style-type: none">- Tech savvy- Dependent on community	<ul style="list-style-type: none">- Health conscious- Environmentally conscious
Earning	<ul style="list-style-type: none">- Strive for fast promotion- Like work-life balance	<ul style="list-style-type: none">- Entrepreneurial
Spending	<ul style="list-style-type: none">- Big spenders- Smart shoppers- Prefer cashless payment- Like convenience and speed	
Saving	<ul style="list-style-type: none">- Like to invest in high-risk financial instrument	

	Generation Y (1981-1995)	Generation Z (Born after 1995)
Formative Experiences	9/11 terrorist attacks Social Media Invasion of Iraq Reality TV Google Earth	Economic Downturn Global warming Mobile devices Cloud computing Wiki-leaks
Percentage in Workforce	29%	Employed in either part-time jobs or apprenticeships
Attitude toward career	Digital entrepreneurs-work “with” organisations	Multitaskers – will move seamlessly between organisations and “pop-up” business
Signature product	Tablet/smartphone	Google glass, 3-D printing
Communication media	Text or social media	Hand-held communication devices
Preference when making financial decision	Face-to-face	Solutions will be digitally crowd-sourced

V การปรับเปลี่ยนสู่โลกในศตวรรษที่ 21

พลวัตโลกใน
ศตวรรษที่ 21

เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม
การดำรงอยู่

เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม
การเรียนรู้

เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม
การทำงาน

เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม
การดำเนินธุรกิจ

ที่มา: พิมพ์เขียวและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อน THAILAND 4.0

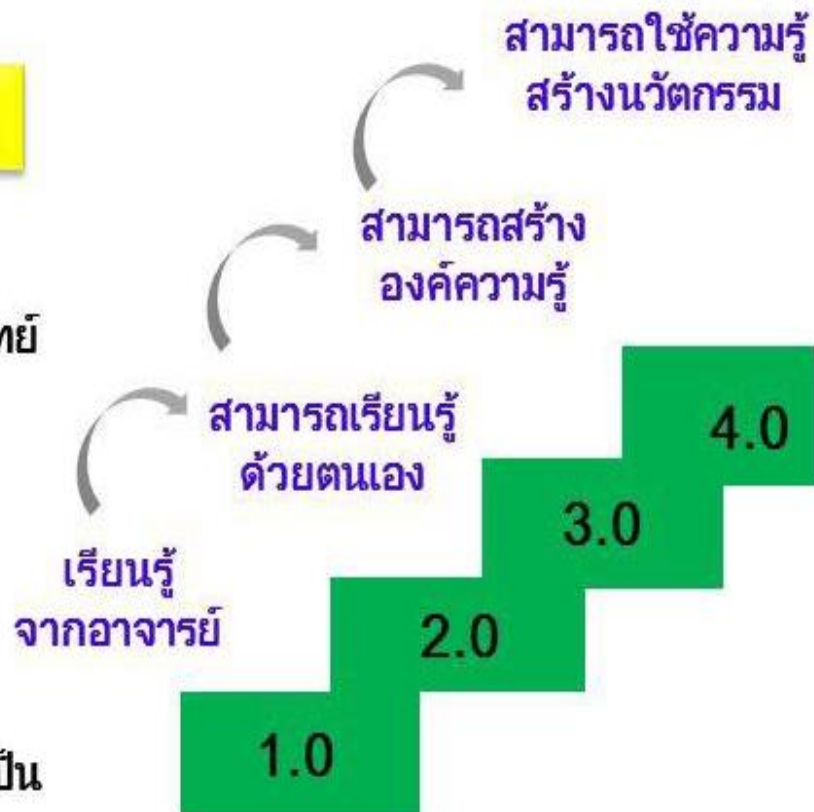
เรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย เน้นการใช้ความรู้สร้างนวัตกรรม

คนไทย 3.0

- การเรียนตามมาตรฐาน (Standardized)
- การเรียนตามภาคบังคับ (Duty-Driven)

คนไทย 4.0

- การเรียนเพื่อตอบโจทย์เฉพาะบุคคล (Personalized)
- การเรียนที่เกิดจากความอยากรู้ อยากทำ และอยากเป็น (Passion-Driven)

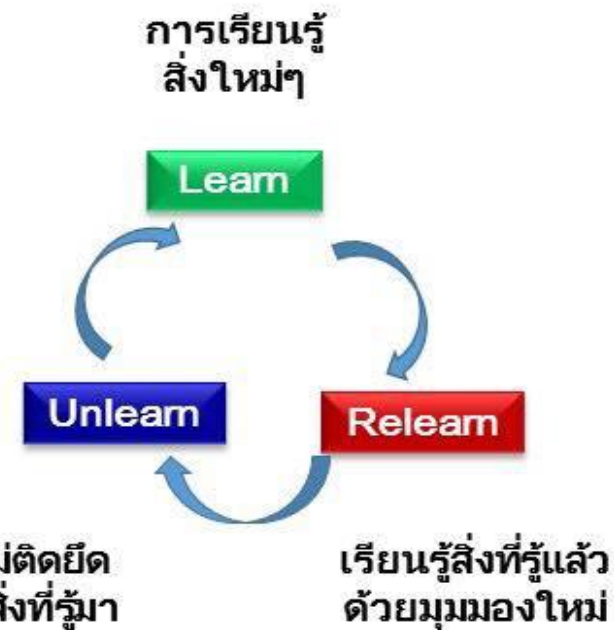
เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ เน้นการใช้ความคิด กระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

คนไทย 3.0

- การเรียนรู้ในห้องเรียน/
ในโรงเรียน/ในระบบ
- การเรียนจากข้อเท็จจริง
(Fact-Based)
- การเรียนแบบเฉื่อยชา
(Passive Learning)
- การเรียนแบบถ่ายทอด
(Transmitting)
- คิดในกรอบ

คนไทย 4.0

- การเรียนรู้นอกห้องเรียน/
นอกโรงเรียน/นอกระบบ
- การเรียนที่เริ่มจากการใช้
ความคิด (Idea-Based)
- การเรียนด้วยความกระตือรือร้น
(Active Learning)
- การชี้แนะอยู่ห่างๆ
(Mentoring)
- คิดนอกกรอบ

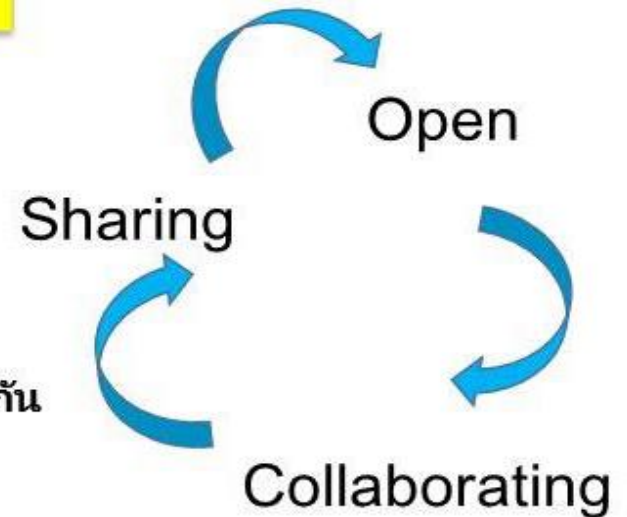
เรียนรู้เพื่อส่วนรวม เน้นปลูกจิตสำนึกและมีความ รับผิดชอบต่อสังคม

คนไทย 3.0

- การสร้างสรรค์ส่วนบุคคล
(Individual Creating)
- รางวัลจากการแข่งขัน
(Competing Incentive)
- ผลประโยชน์ร่วม
(Common Interest)

คนไทย 4.0

- การสร้างสรรค์ร่วม
(Common Creating)
- รางวัลจากการทำงานร่วมกัน
(Sharing Incentive)
- คุณค่าร่วม
(Sharing Value)

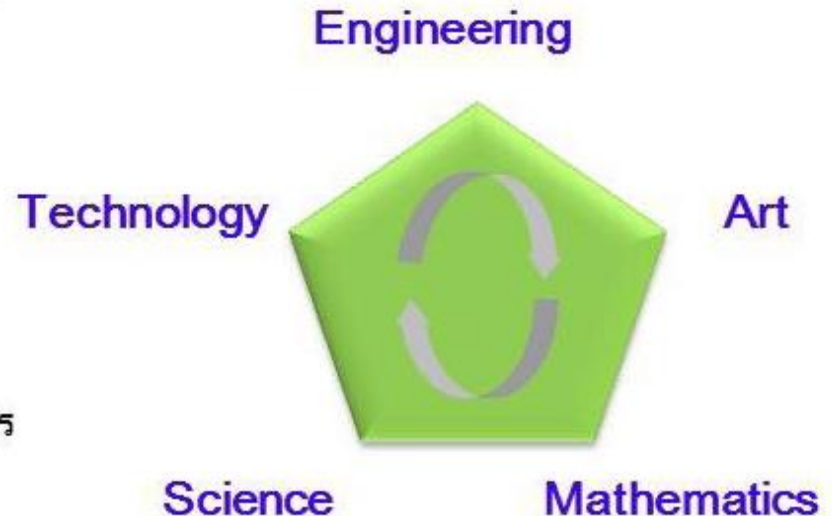
เรียนรู้เพื่อการนำไปปฏิบัติ ผ่าน STEAM

คนไทย 3.0

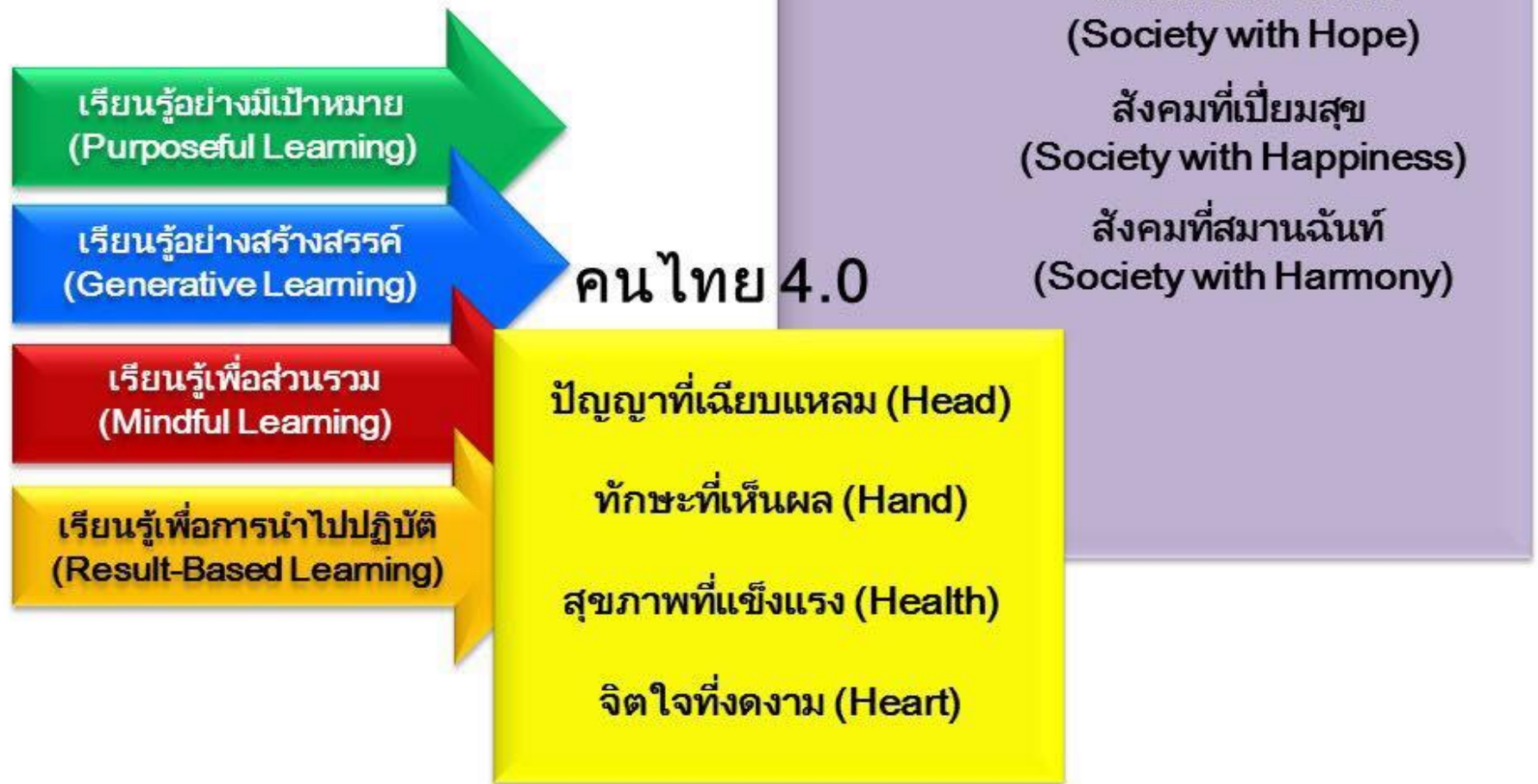
- เน้นการเรียนรู้จากทฤษฎี
- เน้นการเรียนรู้แบบฟังบรรยาย
- ความสำเร็จวัดจากการเรียนให้จบครบหน่วยกิต
- ใบปริญญา

คนไทย 4.0

- เน้นการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา
- เน้นการทำโครงการในรูปแบบต่างๆ
- ความสำเร็จวัดจากการบรรลุผลสัมฤทธิ์
- จบแล้วต้องมึงานทำ

กระบวนการเรียนรู้ จะเตรียมคนไทย 4.0 เพื่อ เปลี่ยนผ่านสู่สังคมไทย 4.0

VI

ก้าวใหม่สู่การเป็น
มหาวิทยาลัย 4.0

สร้างคน

สร้างความรู้

สร้าง
นวัตกรรม

สู่ความเป็นเลิศ

ตอบสนอง
ความต้องการของ

โลก

ประเทศ-
กลุ่มประเทศ

ภูมิภาค-
ท้องถิ่น

ชุมชน

VII

การตอบสนอง

คลัสเตอร์หลักในโมเดลประเทศไทย 4.0 โดยพันธกิจสามสร้าง

(1) สร้างทุนมนุษย์ให้เป็นที่สมบูรณ์ (พลเมือง) มีคุณภาพและตรงตามความต้องการ

+

(2) สร้างความรู้

+

(3) สร้างนวัตกรรม

ที่ใช้อย่างจริงจัง

- ➔ BIO-BASED CLUSTER อาหาร เกษตร
- ➔ RENEWABLE CLUSTER พลังงาน
- ➔ ENGINEERING & DESIGN CLUSTER ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์
- ➔ WELLNESS CLUSTER สุขภาพ การท่องเที่ยว
- ➔ CREATIVE ECONOMY CLUSTER วัฒนธรรม

VIII

ก้าวใหม่:

สู่การเป็นสหกิจศึกษา 4.0
ในศตวรรษที่ 21

การเสริมสร้างคุณภาพ
การสร้างคน สร้างความรู้
และสร้างนวัตกรรม
ที่มีความเป็นเลิศตรงกับ
ความต้องการและ
ใช้ประโยชน์ได้จริง

1. เมื่อเริ่มจัดสหกิจศึกษาในประเทศไทยจัดเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรีต่อยอดวิชาเฉพาะและวิชาชีพในระดับปี 4 โดยการให้ไปปฏิบัติงานเต็มเวลา 4 เดือนในสถานประกอบการ มีค่าไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิตทวิภาค

เป็น TEACHING ENGAGEMENT ระหว่าง
สถานศึกษากับสถานประกอบการ (UNIVERSITY-
WORKPLACE ENGAGEMENT) 4 มิติ

- ร่วมคิด ร่วมทำ
- ร่วมได้ประโยชน์
- ร่วมเรียนรู้
- เกิดผลกระทบที่ดีต่อสังคม

VIII

ก้าวใหม่:

สู่การเป็นสหกิจศึกษา 4.0
ในศตวรรษที่ 21 (ต่อ)

การเสริมสร้างคุณภาพ
การสร้างคน สร้างความรู้
และสร้างนวัตกรรม
ที่มีความเป็นเลิศตรงกับ
ความต้องการและ
ใช้ประโยชน์ได้จริง

- ➔ 2. ขยายระยะเวลาการปฏิบัติสหกิจศึกษาเพื่อให้เกิดความเป็นเลิศมากขึ้นในระดับปริญญาตรี โดย
 - ➔ การปฏิบัติสหกิจศึกษามากกว่า 1 ครั้ง ตั้งแต่ปี 3 - ก่อนจบการศึกษา
 - ➔ สลับการเรียนในสถานศึกษากับการปฏิบัติงานในสถานประกอบการแบบ SANDWICH
- ➔ 3. ขยายขอบเขตการจัดสหกิจศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตและพัฒนาบัณฑิตในสาขาวิชาชีพเฉพาะ
 - ➔ เป็นส่วนหนึ่งของการบ่มเพาะ (INCUBATION) นักศึกษาสาขาวิชาการประกอบการให้พร้อมที่จะทำ START UP ในกิจการที่เลือกเป็นผู้ประกอบการ (ENTREPRENEURSHIP)
 - ➔ เป็นส่วนหนึ่งของการเสริมประสบการณ์ทำงานของนักศึกษาในสถานประกอบการประเภทกิจการเพื่อสังคม (SOCIAL ENTERPRISE)

VIII

ก้าวใหม่:

สู่การเป็นสหกิจศึกษา 4.0
ในศตวรรษที่ 21 (ต่อ)

4. จัดสหกิจศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท-
เอก) ต่อยอดการผลิตและ
พัฒนานักวิจัยให้สามารถ
สร้างความรู้ใหม่และ
นวัตกรรม

เป็น RESEARCH
ENGAGEMENT
ระหว่าง
มหาวิทยาลัยกับ
สถานวิจัยและ
นวัตกรรม 4 มิติ

5. ขยายการจัดสหกิจศึกษา
นานาชาติ
(INTERNATIONAL
COOPERATIVE
EDUCATION) เพื่อการ
เคลื่อนย้ายแรงงานความรู้
ในประชาคมโลกให้กว้างขวาง
สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
ในปัจจุบันและอนาคต

เป็น
INTERNATIONAL
ENGAGEMENT
ระหว่างสถานศึกษา
กับสถาน
ประกอบการทั่วโลก

การเสริมสร้างคุณภาพ
การสร้างคน สร้างความรู้
และสร้างนวัตกรรม
ที่มีความเป็นเลิศตรงกับ
ความต้องการและ
ใช้ประโยชน์ได้จริง

VIII

ก้าวใหม่:

สู่การเป็นสหกิจศึกษา 4.0
ในศตวรรษที่ 21 (ต่อ)

การเสริมสร้างคุณภาพ
การสร้างคน สร้างความรู้
และสร้างนวัตกรรม
ที่มีความเป็นเลิศตรงกับ
ความต้องการและ
ใช้ประโยชน์ได้จริง

→ 6. จัดเป็นส่วนหนึ่งของ YOUNG TALENT MOBILITY โดยใช้สหกิจศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการ RECRUITMENT & SELECTION เพื่อพัฒนาคนรุ่นใหม่ทดแทนคนรุ่นเก่าให้สามารถแข่งขันได้

→ 7. การเปิดสอนระดับปริญญาโท-เอก ด้านสหกิจศึกษาของ มทส. เป็นแห่งแรกของโลก ทำให้การพัฒนาสหกิจศึกษาไทยเป็นระบบครบกระบวนการทุกด้าน ทั้งการปฏิบัติการศึกษาอบรม การวิจัย ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาคน ความรู้และนวัตกรรม ที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศไทย 4.0 ตามยุทธศาสตร์ชาติ

สหกิจศึกษาไทย
4.0
ในศตวรรษที่ 21

**เสริม
การพัฒนา
คุณภาพบัณฑิต**
(Employability, Career and
Entrepreneurship Development)

สหกิจศึกษา
4.0

**สร้าง
พันธกิจสัมพันธ์
มหาวิทยาลัยกับ
สถานประกอบการ**
(University-Workplace Engagement)

**สร้าง
บุคลากร
มืออาชีพและ
นักวิจัยและนวัตกรรม**
(Professional Practice
in Research and Innovation)

สหกิจศึกษา 4.0

โดย

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน

